

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-05283/2023-ERU

V Ostravě dne 20. května 2024

Č. j. 05283-20/2023-ERU

USNESENÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-05283/2023-ERU, zahájeném dne 10. dubna 2024 z moci úřední podle ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným z přestupku, kterým je

společnost **ELEKTRO EURON spol. s r. o.**,
se sídlem Zelená 1844/6, 350 02 Cheb, IČO: 491 92 876,

zastoupená Mgr. Pavlem Grünerem, advokátem
se sídlem Bělehradská 1094/4, 360 01 Karlovy Vary, ev. č. ČAK: 12442,

ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 26. června 2022 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o :

I.

Správní řízení vedené s obviněným z přestupku, společností **ELEKTRO EURON spol. s r. o.**, se sídlem Zelená 1844/6, 350 02 Cheb, IČO: 491 92 876 (dále jen „účastník řízení“), pro podezření ze spáchání **přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se měl dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 30. května 2022 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Skalná, v ulici V Aleji, u budovy č. p. 214 prostřednictvím společnosti Vrty-Trans s.r.o., se sídlem Rakovnická 75, 271 01 Ruda, IČO: 036 30 901, zemní práce, v důsledku kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90,

se v souladu s ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky

z a s t a v u j e ,

neboť skutek, o němž se vede řízení, není přestupkem.

II.

Podle ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, se poškozenému, společnosti **GasNet, s.r.o.**, se sídlem Klíšská 940/96, Klíše, 400 01 Ústí nad Labem, IČO: 272 95 567 (dále jen „poškozený“), přiznává **nárok na náhradu škody nepřiznává a poškozený se se svým nárokem ve výši [REDAKCE] odkazuje na soud.**

Odůvodnění

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Správní spis sp. zn. 05283/2023-ERU byl veden na základě podnětu, který byl Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen „Úřad“ nebo „správní orgán“) doručen dne 27. ledna 2023. Předmětem podnětu bylo poškození středotlakého plynovodu IPE DN 90 (dále jen „plynárenské zařízení“), ke kterému došlo dne 30. května 2022 v obci Skalná, v ulici V Aleji, u budovy č. p. 214. Spis sp. zn. 05283/2023-ERU byl dne 11. března 2024 předán odboru sankčních řízení a je v něm pokračováno.
- [2] Dne 6. září 2022 byl Úřadu doručen spis Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje, Obvodního oddělení Františkovy Lázně, se sídlem Americká 250/16, 351 01 Františkovy Lázně, sp. zn. [REDAKCE] (dále jen „spis Policie ČR“) vedený ve věci poškození plynárenského zařízení. Spis Policie ČR byl do správního spisu sp. zn. 05283/2023-ERU vložen pod č. j. 05283-3/2023-ERU.

II. Průběh správního řízení

- [3] Správní orgán přípisem ze dne 2. dubna 2024 č. j. 05283-12/2023-ERU, doručeným téhož dne, vyrozuměl poškozeného o možnosti uplatnit nárok na náhradu škody. Dne 8. dubna 2024 obdržel správní orgán vyjádření poškozeného z téhož dne ohledně uplatnění nároku na náhradu škody.
- [4] Správní orgán v souladu s ust. § 46 správního řádu a ust. § 78 zákona o odpovědnosti za přestupky zahájil dne 10. dubna 2024 doručením Oznámení o zahájení řízení z téhož dne, č. j. 05283-14/2023-ERU, zástupci účastníka řízení správní řízení. Zároveň s oznámením o zahájení řízení byl účastník řízení vyrozuměn o možnosti nahlížet do spisu, požádat o nařízení ústního jednání a vyjádřit se k podkladům.
- [5] Dne 15. dubna 2024 správní orgán vyrozuměl poškozeného o zahájení správního řízení přípisem č. j. 05283-15/2023-ERU z téhož dne. Odpověď poškozeného byla Úřadu doručena dne 15. dubna 2024.
- [6] Dne 22. dubna 2024 byla Úřadu doručena žádost zástupce účastníka řízení o zaslání kopie správního spisu v elektronické podobě. Úřad této žádosti vyhověl dne 23. dubna 2024 přípisem č. j. 05283-18/2023-ERU, který byl doručen dne 29. dubna 2024. Odpověď účastníka řízení byla Úřadu doručena dne 2. května 2024.

III. Popis skutkového stavu

- [7] Zemní práce, při kterých došlo dne 30. května 2022 v obci Skalná, v ulici V Aleji, u budovy č. p. 214 k poškození plynárenského zařízení prováděl protlakem zaměstnanec společnosti Vrty-Trans s.r.o., se sídlem Rakovnická 75, 271 01 Ruda, IČO: 036 30 901 (dále jen „společnost Vrty-Trans s.r.o.“) v souvislosti se stavbou [REDAKCE] (dále jen „stavba“).
- [8] Společnost Vrty-Trans s.r.o. práce na stavbě prováděla pro účastníka řízení na základě objednávky [REDAKCE] ze dne 26. května 2022.
- [9] Správce plynárenského zařízení (t. j. poškozený) vydal dne 22. dubna 2020 stanovisko k existenci plynárenského zařízení v zájmovém území provádění prací pod zn. [REDAKCE] spolu s Orientačním a Detailním záznamem plynárenského zařízení do mapových podkladů a Ověřenou přílohou žadatele, s platností 24 měsíců ode dne jeho vydání. V době poškození plynárenského zařízení tedy stanovisko správce plynárenského zařízení již nebylo platné.

- [10] Dne 19. května 2022 společnost GasNet Služby, s.r.o., se sídlem Plynárenská 499/1, Zábřovice, 602 00 Brno, IČO: 279 35 311, vytyčila polohu plynárenského zařízení v terénu, s platností 2 měsíců. Toto vytyčení tedy v době poškození plynárenského zařízení bylo stále platné. V protokolu o vytyčení se píše, že přesné hloubkové uložení nebylo stanoveno a je nutné jej ověřit ručně kopanou sondou.
- [11] Podle vyjádření zaměstnankyně účastníka řízení [REDAKCE] ze dne 6. července 2022 (ve spisu Policie ČR pod č. j. [REDAKCE]) mělo být plynárenské zařízení podle vytyčení uloženo v hloubce 1,4 m pod povrchem a této hloubce odpovídala i sonda u budovy č. p. 214. V místě poškození bylo plynárenské zařízení uloženo pouze 80 cm pod povrchem. Plynárenské zařízení nebylo řádně opatřeno pískovým obsypem a nacházelo ve vzdálenosti cca 10 cm od vodovodní přípojky, což je v rozporu s normami ČSN.
- [12] Podle vyjádření zaměstnance společnosti Vrty-Trans s.r.o. [REDAKCE] ze dne 26. července 2022 (ve spisu Policie ČR pod č. j. [REDAKCE]) mu byl směr vedení protlaku stanoven [REDAKCE]
- [13] Z fotografické dokumentace na stranách 2 až 10 spisu Policie ČR vyplývá, že u vytyčení polohy plynárenského zařízení bylo uvedena hloubka 1,4 m a že k poškození plynárenského zařízení došlo v hloubce 80 cm.
- [14] Společnost Vrty-Trans s.r.o. v přípisu ze dne 20. února 2024 mj. uvedla, že veškerou stavební dokumentaci zajišťoval účastník řízení. Protlak byl veden v hloubce 70 cm, přičemž podle vytyčení se plynárenské zařízení mělo nalézat v hloubce 140 cm.
- [15] Účastník řízení v přípisu ze dne 2. května 2024 mj. uvedl, že plynárenské zařízení nebylo opatřeno pískovým obsypem ani výstražnou fólií. Účastník řízení nebyl správcem plynárenského zařízení upozorněn na možnou odchylku vedení plynárenského zařízení co do směru i hloubky od jeho vytyčení. V místě poškození nemohl účastník řízení provést ručně kopanou sondu, neboť mu to zakázal vlastník komunikace, protože se jednalo o pozemní komunikaci s novým živичným povrchem.
- [16] Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení (t.j. poškozenému), který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 381 m³ plynu do ovzduší za dobu 130 minut a k přerušení dodávky plynu 1 konečnému zákazníkovi (kategorie domácnost) po dobu 4 hodin 30 minut, jak vyplývá z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení ze dne 30. května 2022, číslo hlášení v SAP ESM: [REDAKCE] a z Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení ze dne 1. června 2022, [REDAKCE]
- [17] Vzniklá škoda nebyla správci plynárenského zařízení (tedy poškozenému) uhrazena.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

- [18] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [19] Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 téhož zákona pachateli lze uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.

- [20] Ve smyslu ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky se přestupkem rozumí společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.
- [21] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.
- [22] Zákon o odpovědnosti za přestupky byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován jednou, a to zákonem č. 277/2019 Sb. s účinností od 1. ledna 2024. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován desetkrát, a to nejnověji zákonem č. 469/2023 Sb., kdy tato novela nabyla účinnosti dne 1. dubna 2024.
- [23] S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení energetického zákona a jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že ustanovení relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, a též trestnost tohoto jednání z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorií přestupku, zůstala obsahově totožná. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. podle energetického zákona a zákona o odpovědnosti za přestupky).

IV. II. Obecný právní rámec

- [24] Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8, 9, 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.
- [25] Podle ust. § 20 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky je právnická osoba pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě a která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s činností právnické osoby nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu; za porušení právní povinnosti uložené právnické osobě se považuje též porušení právní povinnosti uložené organizační složce nebo jinému útvaru, který je součástí právnické osoby.
- [26] Podle ust. § 20 odst. 2 písm. e) zákona o odpovědnosti za přestupky se za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje fyzická osoba, kterou právnická osoba používá při své činnosti.

IV. III. Právní posouzení skutku

- [27] V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl zaměstnanec společnosti Vrty-Trans, s.r.o., kdo prováděl zemní práce, v důsledku kterých došlo k poškození plynárenského zařízení. Společnost Vrty-Trans s.r.o. však zemní práce prováděla pro účastníka řízení a podle pokynů jeho zaměstnance [REDACTED]. Správní orgán proto považuje jednání zaměstnance společnosti Vrty-Trans s.r.o., při kterém došlo k poškození plynárenského zařízení, za přičitatelné účastníkovi řízení podle ust. § 20 odst. 1 ve spojení s ust. § 20 odst. 2 písm. e) zákona o odpovědnosti za přestupky.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

- [28] Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.
- [29] V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [30] V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 381 m³ zemního plynu do ovzduší a přerušeni dodávky plynu 1 konečnému zákazníkovi. Správní orgán má za to, že v jednání účastníka řízení lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy. Pro úplnost správní orgán uvádí, že i přerušeni dodávky plynu pouze jednomu zákazníkovi by naplňovalo (společně s množstvím uniklého plynu) materiální stránku přestupku, neboť právě přerušeni dodávky plynu, byť jedinému zákazníkovi, již představuje narušení spolehlivého provozu plynárenské soustavy. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat. Lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. V daném případě jsou naplněny formální znaky přestupku, zároveň je přítomen i materiální znak ve formě minimálně nepatrné a teprve při stanovení sankce bude správní orgán materiální stránku posuzovat a sankci individualizovat právě s ohledem na „míru“ materiální stránky. Výše uvedené plně koresponduje rovněž s preventivně-ochrannou funkcí správního trestu. Správní orgán tak konstatuje, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

IV. V. Odpovědnost za přestupek

- [31] Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupku ve smyslu ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.
- [32] V daném případě se účastník řízení rozhodl provádět protlak kabelu nízkého napětí v hloubce 70 cm pod povrchem, přičemž na základě platného vytyčení se domníval, že plynárenské zařízení je vedeno v hloubce 140 cm pod povrchem. Plynárenské zařízení se však nacházelo pouze 80 cm pod povrchem, což vedlo k jeho poškození.
- [33] Správní orgán se neztotožňuje s tvrzením účastníka řízení, že nebyl ze strany správce plynárenského zařízení upozorněn na možnou odchylku hloubky uložení plynárenského zařízení. Z protokolu o vytyčení totiž výslovně vyplývá, že se hloubka uložení může lišit od vytyčení a je nutné ji ověřit ručně kopanou sondou. Správní orgán si je však zároveň vědom, že účastník řízení skutečně hloubku plynárenského zařízení sondou poblíž místa protlaku ověřil. Správní orgán dále dává účastníkovi řízení za pravdu ohledně skutečnosti, že povrch vozovky v místě poškození neumožňoval provést sondu přímo v místě protlaku.
- [34] Správní orgán dále poznamenává, že plynárenské zařízení bylo v rozporu s normami ČSN uloženo bez ochranných prvků a v blízkosti vodovodní přípojky. Tyto skutečnosti samy o sobě by účastníka řízení nezabavovaly odpovědnosti z přestupku, ve spojení s výše uvedeným však nasvědčují verzi, že hlavní příčinou poškození plynárenského zařízení nebyla nedbalost účastníka řízení, ale nesprávné uložení či neočekávané vedení plynárenského zařízení.

[35] Správní orgán tak uzavírá, že účastník řízení prokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možné požadovat, aby přestupku zabránil, když prováděl protlak v hloubce, v níž se plynárenské zařízení podle platného vytyčení i provedené sondy nemělo vyskytovat, a proto za přestupek podle ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky neodpovídá.

IV. VI. Zastavení správního řízení

[36] Podle ust. § 86 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán usnesením zastaví řízení, jestliže skutek, o němž se vede řízení, se nestal nebo není přestupkem.

[37] Správní orgán má za prokázané, že jednání zaměstnance společnosti Vrty-Trans s.r.o., které je podle ust. § 20 odst. 2 písm. e) zákon o odpovědnosti za přestupky přičitatelné účastníkovi řízení, sice naplnilo formální a materiální stránku přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, účastník řízení však za toto jednání není odpovědný, jelikož jsou zde dány důvody pro liberaci účastníka řízení za dané jednání. Projednávaný skutek proto není přestupkem a správní orgán se proto rozhodl správní řízení zastavit tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto usnesení.

V. Nároky poškozeného

[38] Poškozený se přípisem ze dne 8. dubna 2024 připojil do správního řízení s nárokem na náhradu škody ve výši [REDAKCE] vyúčtovanou daňovým dokladem [REDAKCE] ze dne 7. června 2022.

[39] Podle ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán uloží obviněnému povinnost nahradit poškozenému škodu, jestliže byla tato škoda způsobena spácháním přestupku, nebyla obviněným dobrovolně nahrazena a její výše byla spolehlivě zjištěna; jinak poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moc.

[40] V daném případě správní orgán správní řízení zastavil, protože projednávaný skutek není přestupkem, a proto poškozenému nemůže nárok na náhradu škody přiznat a odkazuje ho s jeho nárokem na soud, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení.

Poučení

Proti tomuto usnesení lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení usnesení, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené usnesení připraveno k vyzvednutí. Včas podaný a přípustný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Lukáš Tecl, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení

Obdrží: Společnost ELEKTRO EURON spol. s r. o., se sídlem Zelená 1844/6, 350 02 Cheb,
IČO: 491 92 876,
prostřednictvím advokáta Mgr. Pavla Grünera, se sídlem Bělehradská 1094/4,
360 01 Karlovy Vary, ev. č. ČAK: 12442, IČO: 714 71 341
Společnost GasNet, s.r.o., se sídlem Klíšská 940/96, Klíše, 400 01 Ústí nad Labem,
IČO: 272 95 567